

POSTANOWIENIE

Dnia 19 listopada 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z wniosku I. C.

przy uczestnictwie D. R., K. M., J. M., M. M., K. M., S. M. i M. M.

o dział spadku po zmarłych D. i R. M.,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 listopada 2010 r.,

na skutek skargi uczestniczki D. R.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego

postanowienia Sądu Rejonowego w M. z dnia 14 marca 2008 r., sygn. akt I Ns (...)

[WSC (...)],

odrzuca skargę i nie obciąża uczestniczki D. R. kosztami postępowania wywołanego wniesieniem skargi.

Uzasadnienie

Uczestniczka postępowania D. R. wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w M. z 14 marca 2008 r. wydanego w sprawie z wniosku I. C. przy uczestnictwie D. R., K. M., J. M., S. M. i M. M. o dział spadku.

Skarżąca wskazała, że od powyższego orzeczenia nie wniosła środka odwoławczego oraz, że nie przysługuje jej żaden inny środek prawny. Jej zdaniem niezgodność z prawem zaskarżonego orzeczenia wynika z naruszenia podstawowych

zasad porządku prawnego zaś wniesienie skargi od orzeczenia Sądu pierwszej instancji uzasadnione jest dodatkowo faktem wystąpienia wyjątkowego wypadku. Wyjaśniła, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy nie była reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika i mając zaufanie do Sądu i jego rozstrzygnięcia nie skorzystała z przysługującego jej środka odwoławczego. O oczywistym błędzie Sądu dowiedziała się dopiero z apelacji wnioskodawczynie I. C., której sytuacja w postępowaniu była identyczna. Sąd Okręgowy na skutek apelacji wnioskodawczynie zmienił orzeczenie Sądu Rejonowego poprawiając oczywistą niezgodność orzeczenia z ustaleniami poczynionymi przez Sąd pierwszej instancji w zakresie wartości nieruchomości i wysokości udziału przypadającego I. C., co w ocenie skarżącej również świadczy o tym, że zaskarżone orzeczenie jest niezgodne z prawem.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego postanowienia co do istoty sprawy wydanego w postępowaniu nieprocesowym przez sąd drugiej instancji, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego wyroku w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe (art. 519² § 1 k.p.c.). Na zasadzie wyjątku od powyższej reguły skargę można wnieść od postanowienia sądu pierwszej instancji, jeżeli strony nie skorzystały z przysługujących im środków prawnych, chyba że jest możliwa zmiana lub uchylenie orzeczenia w drodze innych przysługujących stronie środków prawnych. W takiej sytuacji dopuszczalność skargi uzależniona jest od kumulatywnego spełnienia dwóch dodatkowych przesłanek, tj. istnienia wyjątkowego wypadku oraz występowania niezgodności z prawem o kwalifikowanym charakterze, wynikającej z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela (art. 519² § 2 k.p.c.).

W ugruntowanym już orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że za wyjątkowy wypadek, o którym mowa w art. 519² § 2 k.p.c. (art. 424¹ § 2 k.p.c.) można uznać np. nieskorzystanie przez stronę z przysługującego jej środka zaskarżenia z powodu ciężkiej choroby, katastrofy, klęski żywiołowej lub błędnej informacji udzielonej przez pracownika sądu, a zatem, że w przepisie tym chodzi o sytuacje, gdy nie skorzystanie z przysługującego stronie środka odwoławczego spowodowane było wyjątkowymi okolicznościami, które obiektywnie uniemożliwiały jej wniesienie tego środka (zob. np. postanowienie SN z 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06, OSNC 2006, nr 6,

poz. 113; postanowienie SN z 19 października 2006 r., III BU 2/06, OSNP 2007, nr 17-18, poz. 263; postanowienie SN z 22 marca 2007 r., II CNP 35/07, nie publ; postanowienie SN z 12 grudnia 2007 r., I CNP 111/07, nie publ; postanowienie SN z 27 listopada 2008 r., II CNP 105/08, nie publ; wyrok SN z 24 czerwca 2009 r., I CNP 28/09, nie publ.).

Skarżąca wnosząc skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem postanowienia Sądu Rejonowego w M. nie wykazała, że występuje wyjątkowy wypadek uzasadniający dopuszczalność skargi. Przytoczona przez nią argumentacja zmierza co najwyżej do wykazania, że niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego oraz naruszenia konstytucyjnych wolności i praw człowieka i obywatela. Zdaniem skarżącej uchybienia, których dopuścił się Sąd pierwszej instancji skutkowały naruszeniem art. 45 ust. 1 Konstytucji RP jak również art. 6 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Skarżąca nie wykazała natomiast, że istnieją okoliczności, z których wynikałoby, że nie skorzystanie z przysługującego środka odwoławczego, a konkretnie z apelacji spowodowane było wyjątkowymi okolicznościami, które obiektywnie uniemożliwiały jej wniesienie tego środka prawnego. Przeciwnie, sama skarżąca w uzasadnieniu skargi wyjaśniła, że mając zaufanie do orzeczenia Sądu nie skorzystała z przysługującego jej środka odwoławczego. Jak wynika z uzasadnienia skargi, skarżąca miała nie tylko świadomość, że przysługuje jej środek odwoławczy, ale również miała wiedzę o tym, że środek taki wniosła jej siostra, uczestniczka postępowania I. C. Dopiero w momencie, gdy wniesiona przez uczestniczkę postępowania apelacja okazała się skuteczna, skarżąca postanowiła zaskarżyć przedmiotowe orzeczenie, którego wcześniej nie kwestionowała. Powyższe okoliczności, jak również fakt, że w postępowaniu, w którym wydane zostało zaskarżone orzeczenie skarżąca nie była reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, nie stanowią wyjątkowego wypadku w rozumieniu art. 519² § 2 k.p.c.

Zważyć też należy, że zgodnie z treścią przepisu art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., na wnoszącym skargę ciąży obowiązek wykazania, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Obowiązkiem wnoszącego skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest przeprowadzenie wyводу, z którego wynikałoby, że konkretny środek (środki) nie jest dopuszczalny albo, że z innych względów nie mógłby odnieść skutku. Należy przy tym podkreślić, że artykuł 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c., wyraźnie wskazuje, że okoliczność ta ma zostać przez skarżącego „wykazana”. Nie wystarczy zatem samo twierdzenie

skarżącego nie poparte w tym zakresie stosowną argumentacją i przytoczeniem właściwych przepisów prawnych (por. post. SN z 17 sierpnia 2005 r., I CNP 5/05, OSNC 2006, nr 1, poz. 17; post. SN z 22 listopada 2006 r., V CNP 140/06, nie publ.; post. SN z 30 stycznia 2008 r., V CNP 199/07, nie publ.). Skarżąca nie przytoczyła jednak, w tym zakresie, żadnej argumentacji prawnej ograniczając się do gołosłownego stwierdzenia, że nie wniosła środka odwoławczego i nie przysługuje jej żaden inny środek prawny. Skarżąca, w szczególności nie odniosła się do skargi o wznowienie postępowania, która przysługuje uczestnikowi postępowania nieprocesowego na podstawie art. 524 k.p.c. Brak wykazania tej przesłanki powoduje to, że skarga dotknięta jest tzw. brakiem istotnym, nienaprawialnym i podlega odrzuceniu, bez wzywania do jego usunięcia – art. 424⁸ § 1 k.p.c. (por. post. SN z 12 czerwca 2006 r., I CNP 21/06, nie publ., post. SN z 27 lipca 2006 r., III CNP 34/06, nie publ., post. SN z 17 stycznia 2007 r. I CNP 76/06, nie publ.).

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 424⁸ § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji rozstrzygając o kosztach postępowania na podstawie art. 102 w zw. z art. 108 § 1 k.p.c.